

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/7/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3716208307
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 03. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2017:3716208307.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Viery Škultétyovej a sudcov JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. v konaní o rozvod manželstva navrhovateľky - manželky C. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, t. č. V. K. XX, zastúpenej: JUDr. Q. C., advokátka, O. K., E. XXX/X a manžela M. Y., nar. XX.XX.XXXX, bytom I. XXX, zastúpeného: R. V. UJ, s.r.o., E., J. XX, o úpravu pomerov manželov na čas po rozvode k ich maloletým deťom Q., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX, zastúpeným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Považská Bystrica, pracovisko Púchov, na odvolanie manžela proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 24. októbra 2016, č.k. 5P/35/2016-48, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zverení maloletého A. do osobnej starostlivosti matke potvrdzuje.

Vo výrokoch o zverení maloletej Q. do osobnej starostlivosti matke, o výške vyživovacej povinnosti otca na obe deti, o úprave styku otca s deťmi a o trovách konania rozsudok súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov konania, maloleté deti Q. a A. zveril na čas po rozvode do osobnej starostlivosti matke, určil otcovi detí vyživovaciu povinnosť na maloletú Q. po 100 eur mesačne a na maloletého A. po 70 eur mesačne a upravil styk otca s deťmi tak, že otec je oprávnený deti si prevziať každú párnú sobotu a každú párnú nedeľu v mesiaci o 13:00 hod. pred bytom matky a o 16:00 hod. deti pred bytom matky odovzdať a rozhodol, že účastníci nemajú nárok na náhradu trov konania. Súd prvej inštancie odôvodnil rozsudok tým, že účastníci konania uzavreli manželstvo dňa 11.06.2011 pred Matričným úradom L. P., z manželstva pochádzajú dve maloleté deti, Q., nar. XX.XX.XXXX a A., nar. XX.XX.XXXX. Manželstvo bolo spočiatku harmonické, neskôr medzi účastníkmi dochádzalo ku konfliktom. Navrhovateľka uviedla, že manžel bol agresívny, prvýkrát ju fyzicky napadol, keď mala maloletá Q. 8 mesiacov, poslednýkrát v auguste 2016, čo videla aj maloletá dcéra, preto opustila spoločnú domácnosť. Manžel poprel, že by navrhovateľku fyzicky napadol, pripustil, že ju sotil a rozbil jej mobilný telefón. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že manželstvo účastníkov je hlboko a trvalo rozvrátené. Manželia od leta nežijú v spoločnej domácnosti, spoločne nehospodária, intímne sa nestýkajú. Súd prvej inštancie mal za to, že rozvrat manželstva zapríčinil predovšetkým manžel, a to svojou agresivitou voči navrhovateľke, ktorú prejavoval aj pred deťmi. Sám potvrdil, že ju sotil a skutočnosť, že bol voči manželke hrubý a agresívny, potvrdili aj svedkovia. Predovšetkým z internetovej komunikácie mal súd prvej inštancie za preukázané, že manžel počas trvania manželstva nadviazal známosť s inou ženou. Naopak, známosť navrhovateľky nebola preukázaná. Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že bude i v záujme detí, aby manželstvo ich rodičov bolo rozvedené, keďže hádky medzi rodičmi zle vplývajú na ich zdravý vývin,

o čom svedčí aj to, že maloletá Q. je v starostlivosti psychológa. Z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie nezistil žiadne nedostatky v starostlivosti matky, maloletý A. má len niekoľko mesiacov a je teda nepochybné, že v tomto veku je odkázaný na matku. Pokiaľ ide o maloletú Q., nie je v jej záujme, aj vzhľadom na vek, aby táto bola zverená do striedavej starostlivosti. Súd prvej inštancie pritom prihliadol aj na potrebu zachovania vzťahu oboch súrodencov. Vzhľadom na uvedené a aj vzhľadom na odporúčenie opatrovníka obe deti zveril do osobnej starostlivosti matke. Pokiaľ ide o výživné, súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľka je na materskej dovolenke, poberá materské vo výške 400 eur mesačne a rodinné prídavky 47 eur mesačne. Manžel pracuje v Železničnej spoločnosti R. A., a.s. s priemerným mesačným príjmom za posledných 12 mesiacov 473,30 eur netto. Výživné navrhované navrhovateľkou vo výške 150 eur na Q. a 100 eur na A. považoval súd prvej inštancie za neprimerané zárobkovým a majetkovým možnostiam ich otca, preto ho zaviazal prispievať výživným vo výške 100 eur na maloletú Q. a 70 eur na maloletého A., ktorá suma dokáže pokryť odôvodnené potreby maloletých a tiež ju bude môcť ich otec platiť bez ohrozenia svojej vlastnej výživy.

2. Proti tomuto rozsudku podal včas odvolanie manžel navrhovateľky prostredníctvom svojej advokátky. Uviedol, že s výrokom o rozvode je spokojný, tento odvolaním nenapáda, no napáda výroky o zverení detí do výchovy matke, o určení výživného a o styku. Žiadal uvedené výroky súdu prvej inštancie zmeniť, deti zveriť do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, prípadne rozsudok zrušiť a vrátiť súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie, keďže rozsudok považuje za nezákonný. Súd prvej inštancie podľa odvolateľa nedostatočne zistil skutkový stav, objektívne nezistoval príčiny rozvratu vzťahov a vychádzal prioritne z tvrdení navrhovateľky, keď odôvodnil svoje rozhodnutie agresivitou manžela, avšak neriešil, čo je podnetom takejto agresivity. Príčinou rozvrátených vzťahov a podnetom pre jeho agresivitu je podľa odvolateľa nevera navrhovateľky, o ktorej sa on dozvedel od maloletej dcéry. Ďalej odvolateľ uviedol, že navrhovateľka ako sedemnásťročná odišla z domu svojich rodičov, a keďže nemala kde bývať, prichýlili ju jeho rodičia. Po čase spoločného bývania s ním zostala navrhovateľka tehotná a následne sa zosobášili. Často sa sťahovali po nájmoch, navrhovateľka nebola nikdy nikde spokojná, je nestála. Je konfliktná, nevie fungovať v normálnych medziľudských vzťahoch. Od mladistvého veku je psychicky chorá, užíva lieky - utlmujúce psychofarmatiká, dlhodobo užíva antidepresíva, ktoré však dáva aj deťom, vraj „aby lepšie spali“. Do času narodenia ich detí vystriedala asi šesť zamestnaní, keďže nebola nikde spokojná a nedokázala vychádzať s kolegami. Napriek tomu sa odvolateľ najmä kvôli deťom nechcel rozviesť, chcel riešiť situáciu pomocou mediátora, aj cez manželskú poradňu, navrhovateľka však na žiadny návrh nerefletovala a prestala s ním úplne komunikovať. Navrhovateľka má milenecký pomer, ktorému momentálne podriaďuje chod celej rodiny a absolútne neprihliada na záujmy maloletých detí. Dcéra Q. do času odchodu navrhovateľky od neho navštevovala Materskú školu v obci I., kde chodila veľmi rada, prospievala, mala kolektív, rovesníkov. Odchodom navrhovateľky k jej rodičom dcéra trpí nedostatkom pozornosti, a tým sa zanedbáva rozvoj dieťaťa. V rodine navrhovateľky, ani v Obci V. K. nemá dcéra žiadne zázemie. Aj navrhovateľka z tejto rodiny odišla ako mladistvá. Ak má dcéra psychické problémy, mal súd odborne zistiť ich skutočný pôvod a nie všetko hodiť na otca. Matka ju vychováva fackami. Tým je založená jej agresivita. Matke odvolateľa, s ktorou má nadštandardne dobrý vzťah, maloletá uviedla, že ju „Kika (matka) bije po líčkach a babka po riti“. Naposledy, keď bola u matky odvolateľa a prišla po ňu matka v prítomnosti polície, dieťa vôbec nechcelo k matke ísť a spôsobila jej tým psychickú traumu. Odvolateľ uviedol, že žiada znalecký posudok na skutočný zdravotný stav maloletej Q.. Keď bola matka na materskej dovolenke so A., Q. väčšinu času trávila u starých rodičov v K. a v I., matka nemala trepezlivosť sa dcére venovať, nakoľko mala „iné záujmy“. Otec má s dieťaťom vytvorený výborný rodičovský vzťah, dcéru veľmi ľúbi, trávil s ňou veľa času, chodil s ňou k lekárovi i na výlety, keď bolo potrebné zoberal si voľno v práci, dieťa ho akceptuje, otec má záujem vo väčšom rozsahu sa podieľať na jej výchove. Počas posledného pobytu maloletej Q. u otca dieťa veľmi zle spávalo, strhávalo sa a neustále kontrolovalo, či je otec pri nej, či nepríde mama, či je všetko zamknuté, aby sa mama nedostala do bytu. V deň pojednávania 24.10.2016 otec odviezol dieťa do materskej školy. Matka však ešte pred pojednávaním dcéru uniesla z materskej školy, a tým spôsobila šok vlastnému dieťaťu a následne počas pojednávania nechala dieťa čakať v aute. Na okolnosti, aký vzťah má dcéra ku ktorému rodičovi, kto dokáže najlepšie zabezpečiť jej výchovu a zdravý vývoj, navrhovali súdu prvej inštancie vykonať znalecké dokazovanie a vypočúť maloletú psychológom, čo súd nevykonal a ani neodôvodnil, prečo takýto dôkaz nevykonal. Odvolateľ poukázal na to, že súd je povinný v zmysle čl. 12 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa a § 43 ods. 1 Zákona o rodine v konaní o zverenie detí vypočúť názor dieťaťa schopného samostatne vyjadriť svoj názor s ohľadom na jeho vek a rozumovú vyspelosť. K úprave styku odvolateľ uviedol, že čas, určený súdom, nepostačuje ani len na bežné štandardné aktivity, napr. výlet a rozhodnutie súdu prvej inštancie

je v rozpore s § 24 ods. 4 Zákona o rodine. Poukázal aj na ustanovenie § 24 ods. 2 Zákona o rodine, podľa ktorého, ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa“. K výške výživného odvolateľ uviedol, že nie je adekvátna potrebám maloletých detí a majetkovým pomerom, z ktorých deti pochádzajú, ani jeho príjmu. Životná úroveň rodiny, s ohľadom na všetky povinné platby, ktoré mali v čase spolužitia, bola podstatne nižšia.

3. Navrhovateľka v písomnom vyjadrení k odvolaniu prostredníctvom svojej právnej zástupkyne navrhla, aby odvolací súd rozsudok potvrdil. Uviedla, že nevera navrhovateľky v konaní pred súdom prvej inštancie nebola preukázaná, naopak preukázaná bola nevera odvolateľa. Jediným dôvodom odchodu navrhovateľky zo spoločnej domácnosti s manželom bola jeho agresivita. Nepravdivé sú vyjadrenia odvolateľa, že navrhovateľka odišla z domu ako 17-ročná, a keďže nemala kde bývať, prichýlili ju jeho rodičia. Z domu odišla v čase, keď už chodila do práce, dôvodom odchodu bolo, že chcela žiť s odvolateľom. Na pravde sa nezakladá ani tvrdenie, že navrhovateľka nebola nikdy s ničím spokojná. Naopak, keď žili v byte v T., bol to práve jej manžel, kto v tom byte nechcel byť, z roboty išiel rovno k svojim rodičom do I. a navrhovateľka bola stále sama. Ani tvrdenia o jej nestálosti v práci nie sú pravdivé - keď menila zamestnanie, bolo to preto, že sa dostala na lepšiu pozíciu. Absolútne nepravdivé je tvrdenie, že navrhovateľka je psychicky chorá a užíva lieky. K tomu navrhovateľka uviedla, že súdu predkladá potvrdenie svojho obvodného lekára. Svoje deti by nikdy nebila, príkladne sa o ne stará. Odvolateľ a jeho rodičia nechceli navrhovateľke dieťa vrátiť, preto podala návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorému bolo v konaní 6P/80/2016 vyhovené. Ešte pred pojednávaním 24.10.2016 jej volala riaditeľka materskej školy, že mal. Q. je v škôlke, dovedol ju tam otec aj napriek tomu, že má odklad, pričom otec o odklade vedel. Nie je pravda, že by mal. Q. počas pojednávania sedela v aute, táto bola u svojej tety. Maloletá Q. nenavštevuje škôlku, pretože detská psychologička odporučila, aby do škôlky istý čas nechodila. Navrhovateľka robí len to, čo jej odporúčajú odborníci, teda koná v najlepšom záujme dieťaťa. Odvolateľ sa o deti nevie sám postarať, nevie variť, prať, žehliť, upratovať, pokiaľ sa mal sám starať o mal. Alexandru, vždy bol v dome u svojich rodičov a o dieťa sa starali jeho rodičia, nie on. Otec teda striedavú starostlivosť nezvládne, nemá ani o deti úprimný záujem, od skončenia konania na súde prvej inštancie sa o deti vôbec nezaujímal. Navrhovateľka ďalej uviedla, že má za to, že nie je vhodné vypočúvať 5-ročné dieťa na súde, prípadne skúmať jeho psychický stav prostredníctvom znaleckého posudku. K výživnému navrhovateľka uviedla, že bolo určené v adekvátnej výške. K vyjadreniu navrhovateľka okrem iného pripojila svoju žiadosť o prerušenie dochádzky dieťaťa do materskej školy z 12.09.2016 s doložkou materskej školy „žiadosti sa vyhovuje“, potvrdenia od lekárov, že ani ona, ani deti neužívali žiadne lieky ovplyvňujúce psychiku, pracovný posudok zamestnávateľa P., a.s., ako aj potvrdenie Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie O. z 13.09.2016, že mal. Q. je ich klientkou, v ktorom je uvedený: „Vzhľadom k závažnosti problémov budeme s matkou a dieťaťom ďalej pracovať.“ Dodatočne navrhovateľka doložila kópiu správy z pedopsychiatrického vyšetrenia z 23.02.2017.

4. Odvolateľ v replike na vyjadrenie navrhovateľky uviedol, že jej tvrdenia nie sú pravdivé a čas preukázal, že navrhovateľka má milenecký vzťah s O. A., nakoľko toho času už žije s týmto mužom v L. P., čo mu neoznámila a len účelovo preváža deti k styku do bydliska svojich rodičov. Toto je aj hlavný dôvod, prečo dcéru odhlásila zo škôlky.

5. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny vo vyjadrení k odvolaniu odporučil napadnutý rozsudok potvrdiť s tým, že sa pridrižiava predchádzajúceho vyjadrenia a aj naďalej je toho názoru, že je potrebné maloleté deti, vzhľadom na útlý vek a na skutočnosť, že mal. Q. je v starostlivosti psychológa, zveriť do starostlivosti matky. Uskutočneným prešetrením pomerov v domácnosti matky neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti zo strany matky. Neboli zistené ani žiadne nedostatky v domácnosti otca, kde sú pre maloleté deti vytvorené vhodné podmienky k realizácii styku. Pri vykonávaní terénnej sociálnej práce u detského lekára MUDr. E. v L. P. bolo zistené, že zo strany matky nebadá zanedbávanie starostlivosti.

6. Krajský súd preskúmal vec podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné vo výroku o zverení mal. A. do osobnej starostlivosti matke potvrdiť ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP. Vo výrokoch o zverení mal. Alexandry do osobnej starostlivosti matke, o výške vyživovacej

povinnosti otca na obe deti a o úprave styku otca s deťmi odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. c), resp. písm. b) CSP.

7. Keďže výrok o rozvode nebol odvolaním napadnutý, odvolací súd ho nepreskúmal.

8. Vzhľadom na vek mal. A. je nepochybné, že je odkázaný na matku, teda striedavá osobná starostlivosť v jeho prípade v súčasnosti neprichádza do úvahy a odvolateľ ju ani pre súčasnosť nežiadal. Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok vo vzťahu k mal. A. tak, že ho zverí do striedavej osobnej starostlivosti od dovŕšenia jeho troch rokov veku. Odvolací súd k tomu uvádza, že takýto výrok nie je možný, keďže pomery dieťaťa a rodičov sa môžu za viac ako dva roky podstatne zmeniť. O zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti a o zmene zverenia sa vždy rozhoduje v reálnom čase, nie do ďalekej budúcnosti. Pokiaľ dôjde v budúcnosti k zmene pomerov, čo zahŕňa aj vyšší vek dieťaťa, tento výrok bude možné (na návrh jedného z rodičov alebo aj bez návrhu) zmeniť. Odvolací súd preto výrok o zverení mal. A. do osobnej starostlivosti matke potvrdil ako vecne správny.

9. Pokiaľ ide o zverenie mal. Q. do osobnej starostlivosti matke, súd prvej inštancie tento výrok zdôvodnil agresivitou otca detí, čo preukazujú nielen výpovede svedkov, ale aj samotný otec detí potvrdil, že manželku jedenkrát odsotil a rozbil jej mobilný telefón, tvrdil však, že inak ju fyzicky nenapadol. Z napadnutého rozsudku nie je zrejmé, ako mal súd zistené, či sa otec detí niekedy správal agresívne aj voči deťom, a či došlo, resp. dochádzalo k agresívnemu správaniu otca detí voči navrhovateľke pred deťmi. Súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením, že dcéra účastníkov nevidela incident medzi rodičmi, keďže mal. Q. je od leta v starostlivosti psychológa. Odvolací súd k tomu podotýka, že skutočnosť, že mal. Q. je v starostlivosti psychológa, vyplynula z vyjadrenia matky aj opatrovníka na pojednávaní dňa 24.10.2016, avšak súd prvej inštancie nezisťoval dôvod návštev u psychológa. Navrhovateľka na pojednávaní uviedla, že po tom, čo ju manžel fyzicky napadol a dieťa (mal. Q.) to videlo, začala mať dcérka problémy, bola agresívna, pocikávala sa „a tak som išla za pediatrom, ktorý nás odporučil k psychológovi, ktorého navštevujeme“, avšak išlo len o tvrdenie matky. Na tom istom pojednávaní zástupca opatrovníka uviedol, že dieťa nevypočuli, lebo dieťa je už v starostlivosti iného psychológa. Za takejto situácie mohol a mal súd prvej inštancie požiadať psychológa, v ktorého starostlivosti je dieťa, aspoň o stručnú správu o dieťati, o dôvodoch návštev u psychológa a o vzťahu dieťaťa k rodičom - ak nie pre zistenie (primerane veku dieťaťa) postoja dieťaťa k jeho zvereniu do osobnej starostlivosti a k styku s oboma rodičmi, tak aspoň pre overenie tvrdenia matky o dôvode dcérkiných problémov. Súd prvej inštancie nevenoval pozornosť ani tvrdeniu otca detí a jeho matky - svedkyne Q. Y., že Q. jej povedala, že ju mama bije, a že dieťa nechce ísť k matke, čo tiež bolo možné overiť u psychológa, ktorého dieťa navštevuje.

10. Zo spisu vyplýva, že otec detí na pojednávaní dňa 24.10.2016 navrhol zveriť mal. Q. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a súčasne navrhol nariadiť znalecké dokazovanie psychológom na vzťah rodičov k dieťaťu a dieťaťa k rodičom. Súd prvej inštancie v napadnutom rozsudku síce stručne uviedol dôvody, pre ktoré podľa neho nie je striedavá osobná starostlivosť vo vzťahu k mal. Q. vhodná (jej vek, potreba zachovania vzťahu oboch súrodencov, odporúčanie opatrovníka), avšak ani na pojednávaní a ani v odôvodnení rozsudku neuviedol, prečo nevykonal navrhované znalecké dokazovanie psychológom, prípadne, prečo nepožiadal psychológa o odborné vyjadrenie (§ 206 CSP), o to viac, keď vedel, že dieťa je v starostlivosti psychológa. V tejto súvislosti neobstojí námietka navrhovateľky, že nie je vhodné vypočúvať 5-ročné dieťa na súde, prípadne skúmať jeho psychický stav prostredníctvom znaleckého posudku. V danom prípade, keďže dieťa je v starostlivosti psychológa, bolo možné zistiť dôvody jeho problémového správania a aspoň základné informácie o vzťahu dieťaťa k rodičom aj bez jeho ďalšej traumatizácie, a to prostredníctvom tohto psychológa. Pokiaľ jedným z dôvodov, pre ktoré súd prvej inštancie považoval striedavú osobnú starostlivosť o mal. Q. za nevhodnú, bolo odporúčanie opatrovníka, súd k tomu uvádza, že v spise sa nenachádza žiadna správa o prešetrení pomerov oboch rodičov, aj keď sa zástupca opatrovníka na pojednávaní dňa 24.10.2016 odvolával na prešetrenie pomerov v obidvoch domácnostiach. Pokiaľ opatrovník navrhol zveriť mal. Q. do osobnej starostlivosti matke, toto odporúčanie nebolo nijako odôvodnené a na následné vyjadrenie zástupcu otca detí, že navrhuje mal. Q. zveriť do striedavej starostlivosti, opatrovník na pojednávaní nijako nereagoval.

11. Súd prvej inštancie teda nedostatočne zistil skutočný stav veci (§ 35, § 62 ods. 1 CMP), keď si nevyžiadal správu od psychológa, v ktorého starostlivosti je mal. Q., ani neskúmal dôvody, pre

ktoré je dieťa v starostlivosti psychológa a uspokojil sa s tvrdením navrhovateľky, že je to v dôsledku fyzického útoku manžela na ňu. V dôsledku toho súd prvej inštancie nevykonal potrebné dôkazy (či už navrhovaný znalecký posudok alebo odborné vyjadrenie). Vzhľadom na rozsah dokazovania nebolo účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom (matka síce v odvolacom konaní predložila kópiu správy z pedopsychiatrického vyšetrenia, avšak z tejto kópie nie je zrejmé, o aké dieťa ide, a pokiaľ sa v tejto správe uvádza, že dieťa má „adaptačné ťažkosti v styku s otcom alkoholikom“, nie je zrejmé, či ide o údaj uvedený matkou v rámci zisťovania anamnézy, alebo o výsledok vyšetrenia dieťaťa - aj túto skutočnosť je potrebné v ďalšom konaní overiť). Preto odvolací súd podľa § 389 ods. 1 písm. c) napadnutý rozsudok vo výroku o zverení mal. Q. do osobnej starostlivosti matke zrušil a vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

12. Ostatné výroky rozsudku, ktoré boli napadnuté odvolaním, bolo potrebné zrušiť jednak z dôvodu, že (pokiaľ ide o mal. Q.) ide o výroky závislé od výroku o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti matke (primerane podľa § 379 písm. a) CSP), ale aj z ďalších dôvodov, uvedených nižšie.

13. Pokiaľ ide o výrok o výške vyživovacej povinnosti otca k obom deťom, ten súd prvej inštancie zdôvodnil len zisteniami o výške príjmov otca a matky. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku, ani zo spisu nevyplýva, že by súd prvej inštancie bol preskúmal odôvodnené potreby maloletých detí (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine). Súdu prvej inštancie sa možno javilo ako všeobecne známe, že náklady na výživu a výchovu detí v tom veku sú vyššie než 100 Eur, resp. 70 eur mesačne (pričom príspevok matky bude spočívať najmä v osobnej starostlivosti o deti), avšak vzhľadom na odvolaciu námietku, že takto určené výživné nie je adekvátne potrebám maloletých detí, musel odvolací súd konštatovať, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutočný stav veci (§ 35, § 62 ods. 1 CMP), keď nezisťoval odôvodnené potreby maloletých detí, preto bolo potrebné predmetný výrok napadnutého rozsudku zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP.

14. Výrok o úprave styku otca s deťmi v napadnutom rozsudku nie je nijako odôvodnený (súd uviedol len vyjadrenia účastníkov konania, nie vlastnú úvahu, na základe ktorej dospel k záveru o úprave styku práve v takom rozsahu, v akom je uvedený vo výrokovej časti rozsudku). Aj pre úpravu styku je pritom podstatné zistiť, z akého dôvodu mal. Q. navštevuje psychológa a aký je jej postoj k obom rodičom. Pre absenciu zdôvodnenia tohto výroku nie je možné posúdiť, či súd prvej inštancie postupoval v súlade s ustanovením § 24 ods. 4 Zákona o rodine, ako namietal odvolateľ. Neuvedenie dôvodov rozhodnutia znemožňuje stranám akokoľvek argumentovať proti takto upravenému styku, súd prvej inštancie takýmto postupom znemožnil stranám, aby uskutočňovali svoje procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť v odvolacom konaní, jednak vzhľadom na rozsah potrebného dokazovania a jednak aj preto, že zmena rozsudku v tejto časti (teda nahradenie ničím neodôvodneného výroku rozsudku súdu prvej inštancie výrokom odvolacieho súdu) by popierala dvojinstančnosť súdneho konania (predstavovala by zásah do práva strán podať odvolanie proti výroku, s ktorého zdôvodnením nesúhlasia), preto odvolací súd zrušil aj tento výrok, a to podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP.

15. Súd prvej inštancie v ďalšom konaní vyžiada od psychológa a prípadne aj psychiatra, ktorých navštevuje mal. Q. (keďže z vyjadrenia navrhovateľky k odvolaniu a z pripojenej listiny vyplýva, že dieťa navštevuje aj psychiatra) správu o dôvodoch, pre ktoré dieťa týchto odborníkov navštevuje a o vzťahu dieťaťa k obom rodičom, zistí u psychológa tiež to, či matka požiadala o prerušenie dochádzky dieťaťa do materskej školy na odporúčanie psychológa, ako uviedla v odvolacom konaní, a prečo dal takéto odporúčanie. Ak súd prvej inštancie na základe uvedených dôkazov dospeje k záveru, že je potrebné zveriť mal. Q. do osobnej starostlivosti matke, vykoná dokazovanie k primeranému rozsahu styku otca s deťmi, zistí odôvodnené potreby detí, aktuálne možnosti a majetkové pomery rodičov. Po vykonanom dokazovaní súd prvej inštancie opätovne rozhodne o osobnej starostlivosti o mal. Q., o výživnom na obe deti a o styku, pričom tieto výroky primerane zdôvodní nielen citáciou aplikovaných právnych predpisov, ale aj uvedením právnej úvahy, ktorou bol vedený pri aplikácii predmetných ustanovení na zistený skutkový stav.

16. Aj keď výrok o trovách konania nebol napadnutý odvolaním, tento výrok môže byť dotknutý výsledkom konania vo veci samej, preto pri zrušení ostatných výrokov bolo potrebné zrušiť aj tento výrok podľa § 379 písm. a) CSP. Súd prvej inštancie v novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

17. Toto rozhodnutie bolo senátom krajského súdu prijaté jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie nie je prípustné proti rozsudku, ktorým sa vyslovilo, že sa manželstvo rozvádza (§ 76 CMP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.